

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA

O lesenih žlicah...

Če človek malo razmisli, ugotovi, da je delo članov občinskega izvršnega sveta res raznoliko, oziroma so raznolike stvari, o katerih razpravljajo in odločajo. Tako so se pred nedavnim člani našega izvršnega sveta povsem resno pogovarjali o lesenih žlicah, natančneje o tistih lesenih žlicah, ki jih izdelujejo suhorobarji v Velikih Laščah in okolici.

Pri kmetijski zadrugi Velike Lašče so namreč opazili, da dobivajo vedno manj lesenih žlic, ki jih sicer že nekaj let uspešno izvažajo v Ameriko, Nemčijo in Francijo. Tako so za letos načrtovali izvoz tega izdelka suhe robe za šest milijonov. Žlic pa od nikoder. Izdelovalci so jih namreč s pomočjo svojih sorodnikov in znancev v cerkniški občini prodajali tamkajšnji kmetijski zadrugi. Pri tem so zaslužili pet odstotkov več, kot če bi jih prodali kmetijski zadrugi Velike Lašče – v viški občini.

Razlog je bil naslednji: izdelovalci suhe robe v cerkniški občini so opazili, da med izdelki domače obrti, ki so rezultat ročne-

ga dela in kot taki oproščeni plačila pet odstotnega občinskega davka, ni lesenih žlic. Opozorili so na to pomanjkljivost in člani cerkniškega izvršnega sveta so potrdili predlog, da bi tudi lesene žlice pripisali med te izdelke.

Viški izdelovalci so se, potem ko so zvedeli za ta korak, znašli in prodajali žlice v Cerknico. Člani izvršnega sveta naše občine so o tej stvari – na pobudo kmetijske zadruge Velike Lašče – razmislili in potrdili enak predlog, kot njihovi cerkniški tovariši. Občinska davčna blagajna bo zaradi tega sicer »revnejša« za nekaj sto tisoč dinarjev, žlice pa bodo vseeno spet ostajale v domači občini. Sicer pa je res tudi to, da tega denarja v viško blagajno tako ne bi dobili, saj izdelovalcev ne bi mogli obdavčiti za tiste prodane izdelke, za katere ne vedo, nihče pa tudi ne ve, koliko jih je kdo naredil in kje jih je prodal. Prodajali so jih namreč občani cerkniške občine pod svojim imenom. Znajti se je treba...

M. K.

OB ZAPIRANJU TRGOVIN

Skupna beseda mesto najde!

Vedno manj občanov ima to možnost, da kar v copatih stečejo v trgovino po mleko, kruh in sladkor. Po tiste najnujnejše prehranske izdelke, ki sodijo v osnovno preskrbo občanov. Manjših, na gosto posejanih trgovin v živili je namreč vedno manj, razdalja med trgovino in občanom je vse večja. Res je, da vloga manjših trgovin sedaj prevzemajo večje samopostrežne in trgovski centri, ki pa jih je zaenkrat še premalo, da bi lahko zadovoljili potrebe vseh občanov. V viški občini pride na prebivalca 0,74 kvadratnega metra prodajne površine, kar »zadostuje« za predpazadnje mesto v Sloveniji. To pomeni, da so na slabšem samo še v dveh slovenskih občinah.

Če pa pomislimo, da je naša občina zelo velika, da ima veliko primestnih krajevnih skupnosti, kjer se hiše ne držijo druga druge, ampak so posejane na veliki površini, je razdalja med krajanom in trgovino osnovne preskrbe vse večja.

Veliko hude krvi in skrbi je v zadnjem času povzročilo zapiranje majhnih trgovskih lokalov – predvsem Pekarne Center in Mercatorja tozd Dolomiti, ki ima 95 odstotkov vseh prodajnih površin, ki jih imamo na Viču. Tako so pri Mercatorju v zadnjem času zaprli trgovine na Glinški 3, Viški 48 ter Tržaški 75. Vse tri so bile manjše, vendar občanom kljub temu potrebne. Še posebno tista na Viški, ki so jo morali zapreti zato, ker so tako ukazali inšpektorji. Ni ustrezala minimalnim sanitarnotehničnim pogojem. Tako je v tem okolišju ostala samo še ena prodajalna, prav tako majhna in neustrezna. Kar pa zadeva prodajalno na Tržaški 75, pravijo pri Mercatorju tozd Dolomiti, da je v njej, po otvoritvi nove samopostrežne v naselju Bonifacija, promet zelo upadel. Že tako ali tako imajo v teh manjših – klasičnih trgovinah težave tako zaradi nizke akumulacije kot tudi zaradi kadrovske zasedbe. V tem pogledu pa se bodo z začetkom prihodnjega leta znašli še pred večjimi, saj bo takrat stopil v veljavo nov zakon, ki bo – glede na zahteve v pogledu izobrazbe trgovcev njihove vrste precej razredčil.

Podobne težave imajo tudi pri Pekarni Center, oziroma so njihove težave še večje. Primarna dejavnost Pekarne je namreč proizvodna in ne trgovska. Zaradi pomanjkanja denarja je proizvodni proces zelo zaostal in treba ga je modernizirati, zato, bodo vsa razpoložljiva sredstva vložili v to, trgovine pa bodo počasi opustili. Tako so do sedaj zaprli na Viču 4 prodajalne, od katerih ni nobena zadostila minimalnim tehničnim pogojem, saj je bila njihova skupna kvadratura okrog 100 kvadratnih metrov. Poleg tega pa so imele še vrsto drugih pomanjkljivosti. Prav tako pa imajo nerešene kadrovske probleme. Možnosti, da bi te svoje prodajalne – na Tržaški 20 in 69, v Epirovi ulici – spet odprli, torej ni. Še manjše pa so za to, da bi odprli nove. Večinoma so bile te prodajalne v neposredni bližini Mercatorjevih trgovin, zato so prodajo kruha »obesili« njim.

Kakšne pa so perspektive graditve trgovin v prihodnje? V zdaj že skoraj preteklem srednjeročnem obdobju je bilo namesto 9 načrtovanih zgrajenih manj kot polovica novih trgovin, natančneje 4. V letu 1977 sta odprla novo trgovino Mercator in Ljubljanske mlekarnice – v Trnovem in Murglah, 1979 v Vnanjih gorah in letos v naselju Bonifacija. V naslednjem srednjeročnem obdobju načrtujejo pri Mercatorju 52 odstotkov svojih novih investicij v viški občini, 48 odstotkov pa na Vrhniki in v Logatcu. Še prej pa se bo treba natančno dogovoriti za prioriteten program. Do sedaj so iz srednjeročnega programa spustili samo načrtovano trgovino v Trnovskem pristanu, medtem ko še vedno ostajajo trgovine na Igu in Škofljici ter Kozarjah in Horjulu ter rekonstrukcija že obstoječe v KS Brdo in Železnine v Velikih Laščah. Na prvem mestu pa je sedaj nova samopostrežna na Rakovniku, za katero so pred kratim tudi že dobili načrte in jo bodo začeli graditi že letos. Predračunska vrednost teh investicij – osem trgovin – je 230 milijonov dinarjev.

Ostaja še vprašanje, ali se bo zapiranje manjših trgovskih lokalov nadaljevalo. Predstavniki trgovskih delovnih organizacij so na razgovoru s predsednikom komiteja za gospodstvo pri viški občinski skupščini zagotovili, da bodo zaprli manjšo trgovino le v primeru, če bo zraven zgrajena nova, sicer pa ne. Torej ostaja stanje tako, kot je sedaj!

MOJCA KAUCIČ

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA

Odlok proti zatiranju varooze

Varooza, ki je v zadnjem času spet začela pustošiti po čebeljih panjih v Sloveniji, se je pojavila tudi na območju šišenske in naše občine. Da bi zajezili širjenje bolezni in zavarovali čebele ter zatrli in izkoreninili kužne bolezni čebel, je komite za kmetijstvo in gozdarstvo pri naši občini oblikoval predlog odloka – ki ga je na svoji seji potrdil tudi viški izvršni svet – da morajo vsi posestniki čebel obvezno prijaviti vsa organizirana in neorganizirana čebelarstva ter čebelarstva in čebele na paši in prezimovanju v viški občini.

Organizirana čebelarstva so namreč že evidentirana pri čebelarstvih družinah in v tem primeru težav z nadzorom zdravja čebel ni. Je pa v občini še veliko neorganiziranih čebelarstev, ki niso nikjer prijavljena in jih zato tudi nihče ne nadzoruje. Tako bodo morali v najkrajšem času – in morda, če se le da, še pred objavo odloka – prijaviti lastniki vsa čebelarstva, obenem pa tudi vsako spremembo v zvezi s čebelarjem – nabavo novih čebel, njihovo prodajo in odtujitev nasploh ter pogin čebel ali spremembo lokacije čebelnjakov in čebelarjenja.

Če se bodo lastniki čebel držali določil odloka, bodo v občini dani vsi pogoji za uspešno zatiranje nevarnih kužnih bolezni, obenem pa se bodo tudi sami zavarovali pred težavami in ne nazadnje tudi materialno škodo, ki bi nastala v primeru, če bi čebele zbolele – morda samo zaradi malomarnosti njihovih lastnikov.

M. K.

OSNOVNO ŠOLSTVO V OBČINI

Problemi in uspehi

V občini Vič obstajata dve popolni celodnevni šoli s 682 učenci v 29 oddelkih, podaljšano bivanje pa imajo urejeno na 15 šolah s 66 oddelki. Spričo slabega materialnega položaja šol je to spodbuden rezultat, kajti mnogo šolskih poslopij iz samoprispevka II še ni zgrajenih. Skupno je v oddelke podaljšanega bivanja in oddelke celodnevne šole vključenih 2143 učencev v 95 oddelkih, kar pomeni 31 odstotkov vseh šolskih oddelkov. S tem številom je celo presežen srednjeročni republiški program, v katerem je postavljen cilj, da bo do leta 1980 najmanj 25 odstotkov rednih oddelkov osnovnih šol prešlo na podaljšano bivanje ali celodnevno šolo. Kljub temu so potrebe po celodnevni šoli oziroma podaljšanem bivanju daleč nad sedanjimi možnostmi šol.

V minulem šolskem letu se je na prehod na celodnevno šolo pričela pripravljati osnovna šola Vič, ki je imela 13 oddelkov podaljšanega bivanja. Z najhujimi stroški popravil šolskih poslopij bi lahko prešli na celodnevno šolo tudi osnovni šoli Polhov Gradec in Brezovica ter podružnični šoli Črni vrh in Golo.

Zanimiv je podatek, da šolski uspeh učencev ni v korelaciji z materialno osnovo šol,

kar pomeni, da učenci v težjih učnih pogojih dosegajo v povprečju enake učne uspehe, kot učenci v sodobno opremljenih šolah. V zadnjih letih je opaziti, da se je učni uspeh na razredni stopnji izboljšal, dočim se je na predmetni poslabšal. Število neuspešnih učencev je poraslo zlasti v 7. in 8. razredu. Pri tem sami učitelji ugotavljajo, da dopolnilni pouk za slabše učence ni učinkovit, zlasti tedaj, če je pred prvo uro, ali po 5. ali 6. uri. Bržkone k slabšemu učnemu uspehu prispeva tudi neustrezna izobrazba pedagoških delavcev. Število predmetnih učiteljev z neustrezno izobrazbo ne kaže znakov upadanja, marveč celo porast, ker se je v šolskem letu 1978/1979 povečalo število učiteljev z neustrezno izobrazbo za 11%, medtem ko se je število predmetnih učiteljev z neustrezno izobrazbo v primerjavi istih let zmanjšalo za enega. Najbolj primanjkuje učiteljev za telesno, tehnično in glasbeno vzgojo, matematiko in fiziko. Tudi število učiteljev, ki delajo z neustrezno izobrazbo v oddelkih podaljšanega bivanja iz leta v leto narašča, pri čemer niso všteti učitelji, ki imajo zaključeno šolsko izobrazbo, ki ne ustreza delu v osnovni šoli.

Na področju interesnih dejavnosti z vključenostjo učencev ne moremo biti zadovoljni, saj se v te dejavnosti vključuje le 67,48 odstotkov učencev. Ta podatek uvršča našo občino na rep v Ljubljani. Poleg slabih prostorskih pogojev je tu tudi dejstvo, da je mnogo učencev navezanih na prevoz v šolo, kar onemogoča njihovo udeleževanje v interesnih dejavnostih. Novi zakon o osnovni šoli bo nalagal osnovnim šolam obvezno vključitev učencev vsaj v eno dejavnost, za uresničitev te naloge bo potrebno izboljšati materialne pogoje nekaterih šol.

F. PREŠEREN